

Kommunstyrelsen

Regeringskansliet
Ert diarienummer: I2021/02884

Yttrande över nationell plan för transportinfrastrukturen 2022-2033

Sammanfattning

Förslaget till nationell plan för transportinfrastrukturen 2022-2033 är ute på remiss. Yttranden ska vara regeringskansliet tillhanda senast den 28 februari 2022.

Vindelns kommun anser att planförslaget inte tar hänsyn till befintliga behov av underhåll av landets infrastruktur och att expansionen av nya trafiklösningar och investeringar försvårar nödvändig utveckling och underhåll som krävs för att ställa om landets övriga infrastruktur. I övrigt har Vindelns kommun bland annat synpunkter på elektrifiering av tvärbanan samt den ojämlika fördelningen av investeringsmedel i länet.

Yttrande

Översyn av finansieringslösningar för nya stambanor för höghastighetståg

Trafikverket framför i den nationella planen att de nya stambanornas byggnadskostnader gör att investeringarna i den nationella planen är övertecknade även efter planperiodens slut. Enligt Trafikverket inryms inte ens mycket samhällsnyttiga investeringar fram till och med år 2040 på grund av investeringarna i de nya stambanorna och signalsystemet ERTMS.

Stora delar av Sveriges infrastruktur, såväl vägar som järnvägar är i stort behov av upprustning. Detta är en mycket allvarlig situation som riskerar att drabba många av de mindre orterna i norra Sverige där tillgängligheten i transportsystemet redan idag är låg och i stort behov av upprustning, vilket inte är acceptabelt.

Stora infrastruktursatsningar i den omfattning som de nya stambanorna består av bör finansieras utanför den nationella planen, alternativt bör staten tillsätta ytterligare medel för att tillgodose övriga behov i landet.

Kusten i fokus

De objekt som presenteras i den nationella planen ska genomföras i Västerbotten län är helt och hållet fokuserade till kusten. Slås investeringarna för den nationella planen och länstransportplanen ihop går en förbluffande majoritet av investeringarna till objekt i kustområdena i Umeå och Skellefteå kommun. Väster om Vännäsby finns inga utpekade objekt i den nationella planen.

Övervikten av satsningar i kustområdena kommer få långtgående konsekvenser många år framöver för övriga delar av Västerbottens län som är i stort behov av åtgärder.

Underhåll av befintlig infrastruktur

I planen beskrivs att ”tillståndet på det statliga vägnätet har under en längre tid gradvis försämrats, och med givna anslagsnivåer kommer nedbrytningstakten att bli högre än åtgärdstakten. Det betyder att vägsystemet trots anslagsökningen kommer att försämrats snabbare under planperioden än vad Trafikverket kan återställa.”

Detta är en mycket allvarlig situation som riskerar att drabba många av de mindre orterna i norra Sverige där tillgängligheten i transportsystemet redan idag är låg och i stort behov av upprustning, vilket inte är acceptabelt. Samma problematik återfinns inom området för järnvägen vilket kan få stora effekter på långväga transporter av gods och övriga material som förser industrin med material.

Elektrifiering av Tvärbanan

Tvärbanan mellan Storuman och Hällnäs är en viktig byggsten för hållbara transporter i Västerbottens län. Banan är dock idag mycket eftersatt och har under en längre tid varit nedprioriterad vad gäller underhåll och investeringar.

Tvärbanan binder ihop inlandet med kusten och kopplar samman med Bottniabanan samt i framtiden med Norrbottniabanan. En elektrifiering skulle ge bättre pendlingsmöjligheter inom regionen samt skapa bättre förutsättningar för transporter på järnväg. Det är en viktig byggsten för att nå de nationella klimatmålen och minska andelen transporter med fordon som drivs av fossila drivmedel.

Vindelns kommun känner stor oro inför tvärbanans framtid och Västerbottens järnvägsinfrastruktur. Elektrifieringen är även viktig för att binda ihop öst- och väst med norr och söder. Ett sammanhängande järnvägssystem som når hela landet är viktig för utvecklingen av så väl lokalt näringsliv som näringslivet i stort.

Åtgärdsvalsstudier

Fystegsprincipen och åtgärdsvalsstudier är en av de viktigaste byggstenarna i utvecklingen av landets infrastruktur. Vindelns kommun har dock stött på problem i två av processerna av åtgärdsvalsstudier. Åtgärdsvalsstudien som bland annat tittar på trafiksäkerhetsproblemen i Pcukdalen och Överrödå, samt åtgärdsvalsstudien över väg E12 mellan Vännäs, korsning väg 92, och Lycksele, korsning Furuvik har inte antagits och/eller har angivits som ”icke användbar”. Åtgärdsvalsstudien över väg E12 mellan Vännäs, korsning väg 92, och Lycksele, korsning Furuvik är bekostad av externa medel (projektet Botnia-Atlantica).

En åtgärdsvalsstudie är kostsam i både tid och pengar och berör en stor mängd intressenter som deltar i utredningen. Det är inte samhällsekonomisk försvarbart att genomföra åtgärdsvalsstudier som sedan inte kommer till användning där stora trafiksäkerhetsproblem uppdagas.

Väg E12

Vindelns kommun är en expansiv kommun med världsledande företag som bidrar till mycket transporter längs landets vägar.

Vindelns kommun önskar därför att en utredning genomförs som belyser effekterna av en ny dragning av väg E12 från Hednäs via Vindelns centralort och väg 363. Utredningen bör belysa hur en ny dragning skulle påverka länet.